

**YEREL HALKIN TURİZMİN
ETKİLERİNE YÖNELİK ALGISI:
İZMİR İLİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA***
*THE LOCAL RESIDENTS PERCEPTION OF TOURISM
IMPACTS: AN APPLICATION ON İZMİR PROVINCE*

Doç. Dr. Cem IŞIK

Atatürk Üniversitesi

isikc@atauni.edu.tr

ORCID: 0000-0001-5125-7648

Barış TURAN

Atatürk Üniversitesi

baristuran_bt@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-8664-6763

ÖZ

Turizm, bir bölgenin ekonomik açıdan gelişmesi için önemli bir unsurdur. Fakat turizm bir yandan gelişmeye katkıda bulunurken, diğer yandan o yeri ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel yönden olumlu ve olumsuz yönde etkilemektedir. Bu etkilere en çok maruz kalan ise o bölgede yaşayan yerel halktır. Bu nedenle yerel halkın turizme bakışı ve turizmi nasıl algıladığı önem arz etmektedir. Yerel halkın istek, ihtiyaç ve beklentilerini bilmek o bölgenin turizm planlayıcıları için önemli ve gereklidir. Yerel halkı yakından tanımanın bir yolu da farklı bireysel özelliklere sahip olan bireylerin turizmi nasıl algıladıklarının tespit edilmesidir. Bu çalışmada yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda İzmir il merkezinde ikamet eden 410 kişiden oluşan örneklem grubuna anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısı ile demografik özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Testler sonucunda turizm etkilerine yönelik algı ile cinsiyet, yaş, medeni durum ve eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Halk, Turizm Algısı.

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Makale Geliş

13. 07. 2018

Düzeltilme

02. 08. 2018

Kabul Tarihi

08. 08. 2018

ABSTRACT

Tourism is an important element for a place in terms of economic development. While it contributes to development, it affects positively and negatively in terms of economic, environmental and sociocultural. The most affected by these effects is the residents living in that area. For this reason, it is important that how residents perceive tourism and their perspective on it. Knowing the desires, needs and expectations of residents is necessary for the region's tourism planners. The one way of getting to know the residents closely is to identify how the individuals who have different individual characteristics perceive the tourism. In this study, the relationships between residents' perception of tourism effects of and demographic characteristics were examined. In accordance with this purpose, it a poll was conducted for sample group consisted of 410 residents in İzmir province. The resulting data has been analyzed with SPSS 21.0 package program. It has been tested whether there is a significant difference between the perception of tourism effects of residents and demographic characteristics. As a result of the tests, it was understood that there is a significant difference between perception of tourism effects and gender, age, marital status and educational status variables.

Keywords: Local Resident, Tourism Perception.

**Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Doç. Dr. Cem Işık'ın danışmanlığında yürütülen, Barış Turan'ın 2018 yılında kabul edilmiş olan "Yerel Halkın Turizm Etkilerine Yönelik Algısı İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki: İzmir İli Örneği" isimli yüksek lisans tezinden türetilmiştir.*

Atıf için: Işık, C. ve Turan, B. (2018). Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algısı: İzmir İli Üzerine Bir Uygulama. Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi, 2(2), 101-133.

GİRİŞ

Toplumlar düşük işsizlik ve daha fazla istihdam ile kişi başına düşen geliri yükselterek ihracat ve vergi gelirini artırmaya çalışmaktadır. Turizm sektörü ise ekonomik etkileri ile önemli bir alternatif seçenektir. Fakat küreselleşen dünyada birbirine benzeyen ürün ve hizmetlerin ortaya çıkması, turizm sektörden pay almayı giderek zorlaştırmakla birlikte savaş, doğal afetler, salgın hastalıklar vb. birçok çevresel faktör de bu sektörü hassas ve kırılgan bir yapıya dönüştürmektedir (Işık vd. 2018; Işık ve Çalkın, 2016; Işık vd., 2016). Böylece turizm faaliyetlerinin devamlılığı için iyi bir planlama ihtiyacı ile turizmin olumsuz etkilerini azalacağı düşünülmektedir. Yenilikçi yaklaşımlar boyutuyla planlamalar yerel halkın turizme katılımı ve desteğini içine almaktadır (Işık ve Çalkın 2016). Yerel halk açısından kalkınma aracı olarak algılanan turizm, toplum arasında sosyal ve kültürel bir olay olarak kabul edilmektedir. Bu durum turistler ile yerel halk arasında etkileşimi doğurmaktadır. Öncelikle turistlere sunulan turistik hizmet o bölgenin yerel halkı tarafından karşılanmaktadır. Dolayısıyla bu etkileşim zamanla yerel halkın geleneğinde, kültüründe, inançlarında, alışkanlıklarında ve yaşam tarzı gibi sosyal yönlerinde değişikliklere yol açmaktadır. Turizmin kişisel yaşam alanları üzerindeki etkisi, yerel halkın turizm üzerindeki asıl ilgi alanını oluşturmaktadır (Bilim ve Özer, 2013).

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 102

Turizm sadece ekonomik yönüyle değil sosyal, kültürel ve çevresel boyutlarıyla da yerel halk üzerinde etkilere sahiptir (Akova, 2006). Bu sebeple turizmin, yerel halk üzerindeki etkilerini değerlendirirken sadece gelir sağlayıcı ve döviz kazandırıcı gibi ekonomik özellikli sorunların değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel yapıyı etkilemesi açısından ekonomik olmayan özelliklerinin de değerlendirilmeye alınması önem arz etmektedir (Berber, 2003).

Bu çalışma İzmir ilinde yaşayan yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki üzerine kurgulanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 8 adet hipotez geliştirilmiş, turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkileri istatistikî testler ile analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlara göre çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

LİTERATÜR

Yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısını araştıran çalışmalar turizm literatüründe önemli bir yer tutmaktadır (Işık vd., 2016). Turizm, etkileri açısından bulunduğu çevreyi veya bölgeyi geniş bir şekilde düzenleyen faaliyetler bütünüdür (Bertan, 2010). Turizmin yarattığı ekonomik, sosyo-

kültürel ve çevresel etkileri, uluslararası ilişkilerde de önemli bir rol oynamaktadır (Özdemir ve Kervankıran, 2011). Turizm, iş olanakları yaratması ve gelir yaratıcı etkisi ile tüm ekonomiler için önemli bir sektördür. Aynı zamanda turizm, toplum üzerinde sosyal, kültürel ve çevresel etkileri de dikkate değerdir (Akova, 2006).

Turizmin ekonomik etkileri genellikle olumlu karşılanır. Gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkeler için turizm, ekonomik kalkınmanın ve gelişmenin önemli bir aracı olarak görülmektedir. Turizm döviz getirisi rolüyle hem milli gelire ciddi bir katkı sağlar hem de ödemeler bilançosundaki dengesizlikleri giderip dış açıkların kapatılmasında etkin rol oynamaktadır (Mesci ve Dönmez, 2016).

Turizmin sosyo-kültürel etkileri turizmin mevcut sosyal değerlerine, aile içi ilişkilerine, kişisel davranışlara, ahlaki kurallara, gelenek ve göreneklere, tarihi ve kültürel değerlere, zanaatsal faaliyetlere kısacası toplumun sosyal yapısına doğrudan veya dolaylı olarak yapmış olduğu olumlu ve olumsuz yönlü etkilerdir (Yavuz, 2006).

Turizmin çevresel etkileri ise olumlu ve olumsuz olabilmektedir. Başlıca olumlu etkiler doğal, arkeolojik ve tarihi alanların korunması, çevre değerinin artırılıp aynı zamanda çevrenin iyileştirilmesi, altyapı olanaklarının geliştirilmesi iken başlıca olumsuz etkiler ise su, hava ve gürültü kirliliği, görsel kirlenme, katı atıklar, ekolojik bozulmalar, biyolojik çeşitliliğin bozulması, arkeolojik ve tarihi yerlerin zarar görmesi ve alan kullanım sorunlarıdır (Özdemir ve Kervankıran, 2011).

Bagri ve Kala (2016), Hindistan'ın kırsal bölgelerinde yaşayan yerel halkın turizm gelişimine ve etkilerine yönelik algıları ile ilgili yapılan çalışmada yerel halkın turizmin (gelire, istihdama ve yaşam kalitesine olan katkısı nedeniyle) ekonomik etkilerini olumlu algıladığı belirlenmiştir. Fakat farklı demografik özelliklere sahip katılımcıların turizmin ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerini de farklı algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin yaşlı sakinlerin geleneksel ve kalıplaşmış yaşam tarzından dolayı turizmin sosyo-kültürel etkilerini olumsuz algıladığı, olası bir değişikliğe de direnç gösterdikleri ifade edilmiştir. Ayrıca turizmde doğrudan veya dolaylı olarak çalışan kadın ve erkek katılımcıların turizmin sosyal ve ekonomik etkilerini, erkek katılımcıların çevresel etkilerini olumlu algıladığı ve eğitimli insanların ise turizm gelişimine destek verdiği tespit edilmiştir.

**Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama**

• 103

Ateş (2016), Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaptığı çalışmada, bölge halkının genel itibariyle turizmi olumlu andıklarını, özellikle ekonomiyi geliştiren bir faaliyet olarak algıladıklarını belirtmiştir. Ayrıca yerel halk, doğal ve tarihi kaynakların değerlendirilmesi gerektiğini böylelikle turistik alanların gelişmesi ile birlikte ve bu durumdan fayda sağlayacağını düşünmektedir.

Işık ve Çalkın'ın (2016), TRA2 bölgesinde yerel halkın turizm algısı üzerine yaptıkları çalışmanın neticesinde, yerel halkın turizme ve turizm gelişimine olumlu baktığı saptanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, bölge halkı, turizmin gelişmesi gerektiğini, gelen turistlerin yaptıkları harcamalar ile yaşam standartlarının artacağını, turizmin bölgenin imajı açısından önemli olduğunu ve bu nedenle turizm gelişimini destekledikleri belirtilmiştir.

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 104

Mesci ve Dönmez (2016), Mudurnu örneğinde, elde edilen bulgulara göre yerel halkın turizme doğrudan katıldığını ve turizmi desteklediklerini saptamıştır. Yapılan analizler ile yerel halkın turizmin sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerini olumlu algıladığı; bölge halkının özellikle sosyal ve çevre boyutuna önem verdiği, bölge kaynaklarının sürdürülebilir bir yaklaşım çerçevesinde kullanılması gerektiği belirlenmiştir.

Güzel (2013), Dalyan örneğinde, bölgede yaşayan yerel halkın turizmin sosyo-kültürel ve ekonomik etkilerine yönelik algılarını ölçtüğü çalışmanın neticesinde, yöre halkının turizmin sosyo-kültürel etkilerini daha çok olumsuz yönde algıladıkları belirtilmiştir. Olumsuz algılanan sosyo-kültürel etkiler ise şu şekilde sıralanmıştır: yerel halkın turistlere özenmesi nedeniyle davranışlarda meydana gelen değişiklikler, özellikle gençlerin turistlere özenmesi ve alkol gibi kötü alışkanlıklar edinmesiyle davranışlarının değişmesi, turistlerle çarpık ilişkiler, aile yapısının bozulması ve suç, fuhuş gibi olayların artması şeklinde belirtilmiştir. Fakat yapılan görüşmeler neticesinde olumlu algıları çevre bilincinin ve yabancı dilin gelişmesi, yöre halkının yaşam standartlarının değişmesi ve yöre halkının sosyalleşmesi gibi sosyo-kültürel etkilerle ifade edilmiştir. Ayrıca yöre halkının ortak görüşü, turizmin bölge ekonomisine katkı sağladığıdır.

Doğan ve Üngüren (2012) çalışmasında, yerel halkın Isparta ilinin turizm potansiyeli hakkında bilgi sahibi olmadığı belirlenmiştir. Fakat genel itibariyle yerel halkın turizmi olumlu algıladığı belirtilmiştir. Ayrıca yerel halk, turizmin bölge ekonomisine katkı sağlayacağını düşünmektedir. Bu nedenle turizm yatırımlarının artması gerektiği ve hep beraber turizme destek verilmesi konusunda hem fikir oldukları vurgulanmıştır.

Duran ve Özkul (2012), Akçakoca örneğinde yerel halkın turizme yönelik yaklaşım ve tutumlarının, bölgesel gelişmeyi etkileyeceği belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile çalışmada turizmden fayda sağlayan katılımcıların turizmin etkilerini olumlu algıladıkları tespit edilmiştir. Bölge halkı turizmden sağladıkları faydanın olası zararlarından daha fazla olduğunu vurgulamışlardır. Dolayısıyla turizmden beklenen fayda ne kadar fazla ise turizme olan destek de aynı oranda yüksek olmaktadır.

Enemou, vd. (2012), UNESCO Dünya Mirası Sit Alanı olan Nijerya'nın Osun Oshogba Kutsal Ormanı için turizm gelişiminin bölge halkı üzerindeki sosyal etkisini incelemişlerdir. Çalışmalarının sonucunda, turizmin turistik çekiciliklere sahip bölgelerde yaşayan yerel toplum üzerinde etkiler yarattığını, onların yaşam standartlarını değiştirebildiğini, kültürel etkileşim sağladığını, dolayısıyla olumlu sosyal ve kültürel etkilere sahip olduğunu vurgulanmıştır. Yazarlar, turizmin negatif etkilerini ise ölçülmesinin zorluğu nedeniyle araştırmamıştır.

Nunkoo ve Ramkissoon (2011), Doğu Afrika ülkelerinden Mauritius adasında yaptıkları çalışmanın neticesinde, genel itibarıyla ada sakinlerinin turizm gelişimini desteklediğini ve araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun (%71) turizm sektörünü olumlu karşıladığını belirtmişlerdir. Fakat turizmi desteklemelerine rağmen katılımcıların %40'ı turizmin çevre imajını bozduğunu dolayısıyla çevresel etkileri olumsuz algıladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca yerel sakinlerin turizmin sosyo-kültürel etkilerine yönelik algılamalarının da olumlu yönde olduğu belirtilmiştir. Söz konusu olumsuz algıları en aza indirmek için ise, yerel halkın turizme katılımının önemine vurgu yapılmıştır.

Özdemir ve Kervankıran (2011), Afyonkarahisar örneğinde, yerel halka uygulanan anket sonucunda elde ettikleri verilere göre, yerel halkın turizm etkilerine ve gelen turistlere olumlu baktıkları turizm faaliyetlerine katılım sağladıkları tespit edilmiştir. Her ne kadar turizmi ekonomik bir olay olarak görseler de yerel halkta turizm bilincinin oluşması ve turizmin gelişmesi için çevresel düzenlemeler yapılarak kalitenin artırılması, tarihi ve doğal kaynakların turizme kazandırılması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Çetin (2009), Beypazarı'nda yaşayan yerel halkın turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerini nasıl algıladıklarını araştırdığı çalışmasının sonucunda, bölge halkının zengin turistlerin yaşam tarzından olumsuz etkilendiğini, turizmin gelişmesiyle ulaşım, kira, hizmet ve tüketim fiyatlarının bölgede arttığını tespit edilmiştir. Ayrıca yerel halk, turizmin gelişmesiyle kadınların

**Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama**

• 105

iş hayatına girdikleri, yerel halk-turist arasında karşılıklı kültürel etkileşim olduğunu düşünmektedir. Ayrıca turizmin yeni iş imkânları yaratmasıyla bölge halkının turistik çekicilikleri koruma eğilimi gösterdiği vurgulanmıştır. Gümüş ve Özüpekçe (2009) Foça örneğinde, yapılan araştırma sonucunda, yerel halkın öğrenim seviyesi dışındaki demografik özelliklerinin turizm etkilerini algılamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir. Katılımcıların, turizmin ekonomiye büyük katkı sağladığı noktasında hem fikir oldukları belirtilmiştir. Çalışmada, turizmin istihdam sorununu çözmede tek başına yeterli olamayacağını fakat kadının çalışma hayatına atılmasının teşvik edici etkisiyle yerel halkın turizme destek verdiği saptanmıştır.

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 106

Akova (2006), yerel halkın turizm etkilerine yönelik algı ve tutumları ile ilgili, Cumalıkızık bölgesinde iki yıllık süreci kapsayan bir araştırma sonucunda, turizm etkilerinin algılanmasıyla yerel halkın özellikleri arasında önemli farklılıklar olduğunu tespit etmiştir. Çalışmada yerel halkın turizm etkilerine yönelik algı ve tutumunun olumlu yönde değiştiği vurgulanmaktadır. Fakat bu değişimlerin nedenine çalışmada yer verilmemiştir. Çalışmada ayrıca yerel halkın demografik özellikleri, turizm ile ilgili bir işte çalışma durumu, yaşam süresi, turistlerle temas kurma ve bölgenin yerlisi olma durumu ile ilgili değişkenlerle turizmin algılanan etkileri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Son olarak yazar, turizm gelişme evrelerinde belirtildiği gibi, başlangıç evresinde olan her turizm bölgesinde turizmin olumlu algılandığına ve turizme destek verildiğine vurgu yapmaktadır.

Literatürdeki çalışmalar turizmin olumlu veya olumsuz etkiler oluşturduğunu ve bu etkilerin ise en çok yerel halk üzerinde gerçekleştiğini göstermektedir. Bu yönde yerel/bölgesel kalkınma açısından, turizm yerel halk üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini dikkatle incelemenin önemi ortaya çıkmaktadır. Kim (2002) araştırması üzerine kurgulanan bu çalışmanın literatüre yapacağı katkı, turizm olgusunun her bir bileşeninin detaylı bir şekilde anlaşılması, planlaması, yönetimi ve politika belirlenmesi ile ilgili tüm mercilerin karar verme sürecini kolaylaştırması yönündedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Turistlerin gittikleri yeri bir daha ziyaret etmesi veya o yeri başkalarına tavsiye etmesi noktasında yerel halk kilit rol oynamaktadır. Yerel halkın turistlere yönelik konuksever, hoşgörülü, güler yüzlü, yardımsever vb. gibi

olumlu davranış ve yaklaşımları, gerek turistlerin o yeri tavsiye etme noktasında gerekse turizmin o bölgede gelişmesi açısından oldukça önemlidir. İlaveten yerel halk şayet turizmin pozitif etkilerinin negatif etkilerinden daha fazla olduğu algısına sahipse, bu durum yerel halkın turistlere olan davranışlarına da olumlu yansıyacaktır (Cengiz ve Kırkbir, 2007). Bu nedenle yerel halk ile ilgili çeşitli araştırmalar ve çalışmalar yapılarak, turizm etkilerine olumlu bakmaları sağlanmalıdır. Yerel halk tarafından turizmin algılanan olumsuz etkileri turizm gelişimine zarar verebilmektedir. Özellikle çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir turizm gelişiminin gerçekleştirilebilmesi için yerel halkın algılamalarının ve tutumlarının düzenli aralıklarla ölçülmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir (Akova, 2006). Nitekim bu araştırmanın amacı da yerel halkın turizm etkilerine yönelik algılarının hangi durumlarda değişip değişmediğini tespit etmektir.

Bu amaç doğrultusunda geliştirilen hipotezler ise aşağıdaki gibi sıralanmıştır. Bunlar;

H1: Demografik özellikler ile turizm etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.1: Cinsiyet ile turizm etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.2: Medeni durum ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.3: Turizm sektöründe çalışma durumu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.4: Yaş ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.5: Eğitim durumu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.6: Gelir durumu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.7: Meslek ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1.8: İldeki ikametgâh süresi ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplama aracı olarak nicel araştırma yöntemlerinden ankette tekniği kullanılmış ve verilerin daha güvenilir olması açısından anketler yüz yüze uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formunun

hazırlanmasında Güneş (2014) tarafından geliştirilen ölçekten yararlanılmıştır. Hazırlanan ölçek kapsamında katılımcılara ilk bölümde, turizm etkilerine yönelik ekonomik etkiler için 8, çevresel etkiler için 8 ve sosyo-kültürel etkiler için de 8 adet olmak üzere toplam 24 soru yöneltilmiştir. Sonraki bölümde ise katılımcılara yönelik demografik sorular sorulmuştur. Söz konusu anket formu 5'li Likert tipi ölçek (1= kesinlikle katılmıyorum, 2= katılmıyorum, 3= ne katılıyorum ne katılmıyorum, 4= katılıyorum, 5= kesinlikle katılıyorum) ile hazırlanmıştır. Her ölçmeyi gerçekleştiren ölçme aracında iki temel nitelik aranır bunlar, güvenilirlik (reliability) ve geçerlik (validity) olarak ifade edilen özelliklerdir. Güvenirlik, bir şekilde hesaplanmış korelasyon katsayısı (r) ile belirlenir ve sıfır ile bir arasında değişen değerler alır. Değerin bire (1.00) yaklaşması güvenirliliğin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ayrıca bir ölçeğin geçerli sayılabilmesi için ise, onun yüksek güvenilirlikte ölçülebiliyor olmasına bağlıdır (Karasar, 2016). Nitekim Araştırmada kullanılan ölçeğin Cronbach Alpha değeri.702 olarak tespit edilmiştir. Alpha değerinin $0.60 \leq \alpha \leq 0.80$ aralığında olması ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu gösterir (Kayış, 2014).

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 108

Çalışmaya uygun olarak hazırlanan ölçeğin güvenirliliğini ve geçerliliğini test etmek için yerel halktan oluşan 31 kişi ile pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik analizi sonucu ölçeğin Alpha değeri 34 ifade için 0,768 çıkmış ve ölçeğin oldukça güvenilir olduğu görülmüştür. Daha sonra araştırmada kullanılmak üzere 410 anket formu hazırlanmış ve Mart (2018) ayında kolayda örnekleme yöntemi ile İzmir ilinin merkez ilçelerinde 410 kişiye uygulanmıştır. Verilerin ilgili paket programına girişi esnasında 10 anketin hatalı doldurulduğu tespit edilmiş olup, analizler 400 anket üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İzmir merkez ilçelerinde ikamet eden yerel halk oluşturmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2017 sonu verilerine göre İzmir ilinin toplam nüfusu 4.279.677 kişidir (TÜİK, 2018). Merkez ilçelerinin (Balçova, Bornova, Buca, Çiğli, Gaziemir, Güzelbahçe, Karabağlar, Karşıyaka, Konak, Narlıdere) toplam nüfusu ise 2.624.144'tür (TÜİK, 2018).

Evren içerisindeki örneklem büyüklüğü ise, Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004, s.50) örneklem büyüklüğü hesaplama tablosundan faydalanmış ve $\pm 0,05$ örneklem hatası ve % 95 güven aralığı ile 384 kişi olarak belirlenmiştir.

Verilerin Çözümleme Yöntemi

Çalışmada yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısı İzmir ilinde incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda yerel halkın ekonomik, çevresel ve sosyokültürel etkilerdeki yargılara ait yüzde, frekans ve ortalama değerleri

belirlenmiştir. Ardından yerel halkın turizmin etkilerine yönelik algıları ile demografik özellikleri arasındaki farklılık ise tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ve t-testi ile test edilmiştir. Bu testlerde 0.05 anlamlılık düzeyi baz alınmış ve değişkenler arasında anlamlı bir fark belirlenen faktörler için Post-Hoc sınaması olan Scheffe testi ile sınanmıştır. Verilerin analizinde Statistical Program For Social Scientists (SPSS) 21.0 programı kullanılarak bulgular yorumlanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde geliştirilmiş olan ölçme araçlarından elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular ve yorumlar SPSS 21.0 paket programı yardımıyla sunulmuştur.

Araştırma Kapsamındaki Katılımcıların Demografik Özellikleri

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Kişilerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Sayı	Yüzde(%)
Erkek	207	52,0
Kadın	193	48,0
Toplam	400	100,0
Medeni Durum	Sayı	Yüzde(%)
Evli	169	42,0
Bekâr	231	58,0
Toplam	400	100,0
Yaş	Sayı	Yüzde(%)
18-25 yaş	122	31,0
26-35 yaş	130	33,0
36-45 yaş	77	19,0
46-55 yaş	45	11,0
55 yaş ve üzeri	26	7,0
Toplam	400	100,0
Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde(%)
İlköğretim	29	7,0
Lise	103	26,0
Ön Lisans	48	12,0
Lisans	189	47,0
Lisansüstü	31	8,0
Toplam	400	100,0
Aylık Gelir	Sayı	Yüzde(%)
Gelir Yok	74	19,0

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 109

Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algısı: İzmir İli Üzerine Bir Uygulama

1603TL	31	8,0
1604 – 2500TL	108	27,0
2501 – 4000TL	131	33,0
4001TL ve üzeri	56	14,0
Toplam	400	100,0
Meslek	Sayı	Yüzde(%)
İşveren	29	7,0
Öğrenci	58	15,0
Ev Hanımı	15	4,0
Esnaf	52	13,0
İşçi	41	10,0
Memur	71	18,0
Emekli	33	8,0
Diğer	101	25,0
Toplam	400	100,0
İldeki İkametgâh Süresi	Sayı	Yüzde(%)
3 yıl ve altı	44	11,0
4 – 7 yıl	62	16,0
8 – 11 yıl	50	13,0
12 yıl ve üzeri	244	61,0
Toplam	400	100,0
Turizm Sektöründe Çalışma Durumu	Sayı	Yüzde(%)
Çalışıyorum	33	8,0
Çalışmıyorum	367	92,0
Toplam	400	100,0

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 110

Araştırmaya katılan katılımcıların;

- Cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde, %52'sinin erkek, %48'nin kadın olduğu,
- Medeni durumlarına göre incelendiğinde, %42'sinin evli, %58'nin bekâr olduğu,
- Yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde, %31'nin 19-25 yaş, %33'unun 26-35 yaş, %19'unun 36-45 yaş, %11'nin 46-55 yaş ve %7'sinin 55 yaş ve üzeri olduğu,
- Eğitim durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %7'sinin ilköğretim, %26'sının lise, %12'sinin ön lisans, %47'sinin lisans, %8'nin lisansüstü olduğu,

- Aylık gelir durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %19'unun geliri yok, %8'nin 1 603 TL, %27'sinin 1 604 – 2 500 TL, %33'unun 2 501 – 4 000 TL, %14'nün 4 001 TL ve üzeri olduğu,
- Mesleklerine göre dağılımları incelendiğinde, %7'sinin işveren, %15'inin öğrenci, %4'nün ev hanımı, %13'ünün esnaf, %10'nun işçi, %18'inin memur, %8'inin emekli ve %25'nin diğer olduğu,
- İldeki ikametgâh süresi durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %11'inin 3 yıl ve altı, %16'sının 4-7 yıl, %13'nün 8-11 yıl, %61'nin 12 yıl ve üzeri olduğu,
- Turizm sektöründe çalışma durumları incelendiğinde, %8'inin turizm sektöründe çalıştığı, %92'nin ise çalışmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Bu başlık altında katılımcıların kişilik özellikleri ve turizmin etkilerine yönelik algıları; aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine göre analiz edilmiş, bulgular betimlenmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarına Bağlı Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

TURİZMİN ETKİLERİNE YÖNELİK ALGI		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılmıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Ort.	s.s.
Turizm, geleneksel ürünlerin üretimini sağlamaktadır	f	34	62	71	140	93	3,49	1,24
	%	8,50	15,50	17,75	35,00	23,25		
Turizm, ekonomik kazanç sağlamaktadır	f	11	16	21	164	188	4,26	0,93
	%	2,75	4,00	5,25	41,00	47,00		
Turizm, yerel ekonomiyi desteklemektedir	f	8	21	30	147	194	4,25	0,94
	%	2,00	5,25	7,50	36,75	48,50		
Turizm, yerel halk için yeni iş fırsatları yaratmaktadır	f	3	23	33	131	210	4,31	0,90
	%	0,75	5,75	8,25	32,75	52,50		
Turizm, bölgeye daha fazla yatırımın yapılmasını sağlamaktadır	f	2	26	30	148	194	4,27	0,89
	%	0,50	6,50	7,50	37,00	48,50		
Ekonomik Pozitif Etkiler Genel Ortalama: 4,11								
Turizm, bölgedeki ürün ve hizmet fiyatlarını artırmaktadır	f	14	26	42	160	158	4,06	1,04
	%	3,50	6,50	10,50	40,00	39,50		
Turizm, bölgede hayat pahalılığına neden olmaktadır	f	18	36	63	156	127	3,85	1,10
	%	4,50	9,00	15,75	39,00	31,75		
Turizm, yerel halk arasında	f	36	63	95	125	81	3,38	1,22

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algısı: İzmir İli Üzerine Bir Uygulama

ekonomik kazanç eşitsizliği yaratmaktadır	%	9,00	15,75	23,75	31,25	20,25		
Ekonomik Negatif Etkiler Genel Ortalama: 3,76								
Turizm, doğal çevrenin korunmasını ve gelişimini desteklemektedir	f	33	56	71	162	78	3,49	1,19
	%	8,25	14,00	17,75	40,50	19,50		
Turizm, gelecek nesiller için çevre kalitesini iyileştirmektedir	f	33	46	76	156	89	3,56	1,19
	%	8,25	11,50	19,00	39,00	22,25		
Turizm, çevre bilincini artırmaktadır	f	29	51	73	169	78	3,54	1,15
	%	7,25	12,75	18,25	42,25	19,50		
Turizm, tarihi yapı ve binaların korunmasını teşvik etmektedir	f	23	39	60	161	117	3,78	1,14
	%	5,75	9,75	15,00	40,25	29,25		
Çevresel Pozitif Etkiler Genel Ortalama: 3,59								
Turizm, çevre kirliliğine neden olmaktadır	f	51	75	80	137	57	3,19	1,26
	%	12,75	18,75	20,00	34,25	14,25		
Turizm, doğayı olumsuz etkilemektedir	f	56	82	96	126	40	3,03	1,22
	%	14,00	20,50	24,00	31,50	10,00		
Turizm, çarpık kentleşmeye neden olmaktadır	f	57	86	75	132	50	3,08	1,27
	%	14,25	21,50	18,75	33,00	12,50		
Turizm, kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sorunları gibi problemler yaratmaktadır	f	36	70	66	146	82	3,42	1,24
	%	9,00	17,50	16,50	36,50	20,50		
Çevresel Negatif Etkiler Genel Ortalama: 3,18								
Turizm, kültürel aktivitelerin gelişimini sağlamaktadır	f	11	24	42	216	107	3,96	0,93
	%	2,75	6,00	10,50	54,00	26,75		
Turizm, yerel halkın kültürel gelişimine katkı sağlamaktadır	f	11	26	57	217	89	3,87	0,93
	%	2,75	6,50	14,25	54,25	22,25		
Turizm, yerel halkın yaşam kalitesini yükseltmektedir	f	15	35	70	189	91	3,77	1,02
	%	3,75	8,75	17,50	47,25	22,75		
Turizm, yerel halkın serbest zaman değerlendirme olanaklarını artırmaktadır	f	18	50	85	182	65	3,57	1,05
	%	4,50	12,50	21,25	45,50	16,25		
Sosyo-Kültürel Pozitif Etkiler Genel Ortalama: 3,79								
Turizm, yerel halkın tutum ve davranışlarını olumsuz yönde etkilemektedir	f	64	119	75	110	32	2,82	1,23
	%	16,00	29,75	18,75	27,50	8,00		
Turizm, kültürel değerlerin yok olmasına neden olmaktadır	f	87	114	74	93	32	2,67	1,27
	%	21,75	28,50	18,50	23,25	8,00		
Turizm, yerel halkın turistik çekiciliklere ulaşımını zorlaştırmaktadır	f	69	121	81	104	25	2,74	1,20
	%	17,25	30,25	20,25	26,00	6,25		
Turizm, suç, uyuşturucu, fuhuş gibi sosyal problemlere neden olmaktadır	f	91	102	64	108	35	2,74	1,31
	%	22,75	25,50	16,00	27,00	8,75		
Sosyo-Kültürel Negatif Etkiler Genel Ortalama: 2,74								
Genel Ortalama: 3,53								

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 112

Tablo 3.6'da yerel halkın turizmin etkilerine yönelik algıların genel ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 3,53$). Turizmin etkilerine yönelik algıların ifadeler incelendiğinde, ekonomik pozitif etkilere yönelik ifadelerin genel ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 4,11$). Ekonomik pozitif etkilere yönelik ifadeler incelendiğinde, "Turizm, geleneksel ürünlerin üretimini sağlamaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 3,49$) ile en düşük algıya sahipken, "Turizm, yerel halk için yeni iş fırsatları yaratmaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 4,31$) ile en yüksek algıya sahiptir. Ekonomik negatif etkilere yönelik ifadelerin genel ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir. ($\bar{X} = 3,76$). Ekonomik negatif etkilere yönelik ifadeler incelendiğinde, "Turizm, yerel halk arasında ekonomik kazanç eşitsizliği yaratmaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 3,38$) ile en düşük algıya sahipken, "Turizm, bölgedeki ürün ve hizmet fiyatlarını artırmaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 4,06$) ile en yüksek algıya sahiptir. Çevresel pozitif etkilere yönelik ifadelerin genel ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 3,59$). Çevresel pozitif etkilere yönelik ifadeler incelendiğinde, "Turizm, doğal çevrenin korunmasını ve gelişimini desteklemektedir" ifadesi ($\bar{X} = 3,49$) ile en düşük algıya sahipken, "Turizm, tarihi yapı ve binaların korunmasını teşvik etmektedir" ifadesi ($\bar{X} = 3,78$) ile en yüksek algıya sahiptir. Çevresel negatif etkilere yönelik ifadelerin genel ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 3,18$). Çevresel negatif etkilere yönelik ifadeler incelendiğinde, "Turizm, doğayı olumsuz etkilemektedir" ifadesi ($\bar{X} = 3,03$) ile en düşük algıya sahipken, "Turizm, kalabalıklaşma, gürültü kirliliği, trafik sorunları gibi problemler yaratmaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 3,42$) ile en yüksek algıya sahiptir. Sosyo-Kültürel pozitif etkilere yönelik ifadelerin genel ortalamasının orta olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 3,79$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik ifadeler incelendiğinde, "Turizm, yerel halkın serbest zaman değerlendirme olanaklarını artırmaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 3,57$) ile en düşük algıya sahipken, "Turizm, kültürel aktivitelerin gelişimini sağlamaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 3,96$) ile en yüksek algıya sahiptir. Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik ifadelerin genel ortalamasının orta olduğu belirlenmiştir ($\bar{X} = 2,74$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik ifadeler incelendiğinde, "Turizm, kültürel değerlerin yok olmasına neden olmaktadır" ifadesi ($\bar{X} = 2,67$) ile en düşük algıya sahipken, "Turizm, yerel halkın tutum ve davranışlarını olumsuz yönde etkilemektedir" ifadesi ($\bar{X} = 2,82$) ile en yüksek algıya sahiptir.

Normal Dağılım Testi

Çalışmada hangi analiz yöntemlerinin kullanılacağını belirlemek için normal dağılım testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuç Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarına Bağlı Normal Dağılım Testi Sonuçları

Turizmin Etkileri	Kolmogorov-Smirnov ^a			Ort.	Medyan	Çarpıklık	Basıklık
	Statistic	n	p				
Ekonomik pozitif etkiler	0,109	400	0,000	3,15	3,00	0,226	0,486
Ekonomik negatif etkiler	0,140	400	0,000	3,07	3,00	-0,051	0,031
Çevresel pozitif etkiler	0,115	400	0,000	3,26	3,00	0,226	-0,048
Çevresel negatif etkiler	0,086	400	0,000	3,15	3,00	0,082	-0,285
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler	0,120	400	0,000	3,98	3,37	-0,127	0,176
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler	0,087	400	0,000	3,26	3,25	0,094	-0,035

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 114

Verilerin dağılımı incelemek için katılımcı sayısı 50'nin üzerinde olduğundan normal dağılım analizlerinden Kolmogorov-Smirnov analizi sonucunda verilerin dağılımının normal olmadığı belirlenmiştir. ($p < 0,05$) Normal dağılım diğer varsayımları olan ortalama-medyanın birbirine yakınlığı ve basıklık ile çarpıklığın $-1,5$ ile $+1,5$ arasında olması gerekliliği incelendiğinde değişkenlere göre bu değerlerin de normal dağılıma uyduğu belirlenmiştir. Merkezi limit teoremi gereği örneklem hacminin 30'un üzerinde olması dağılım normallğe yaklaştığını belirtmektedir. Örneklem hacmi 400 olduğundan dağılımın normal olmasa da merkezi limit teoremi gereği normal dağılımdan uzaklaşmadığı sonucuna varılabilir. Bu bilgiler ışığında verilerin normal dağılımdan çok uzaklaşmadığı belirlenmiştir. Çalışma için normal dağılım analizlerinin uygulanmasına karar verilmiştir.

Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Demografik Özellikleri İle Karşılaştırılması

Bu başlık altında katılımcıların turizmin etkilerine yönelik algılarının demografik özellikleri ile karşılaştırılması aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Cinsiyetlerine Göre Farklılaşma Durumuna Yönelik Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Ekonomik Pozitif Etkiler	Kadın	207	4,08	0,70	-0,824	1
	Erkek	193	4,14	0,70		
Ekonomik Negatif Etkiler	Kadın	207	3,74	0,85	-0,442	0,659
	Erkek	193	3,78	0,81		
Çevresel Pozitif Etkiler	Kadın	207	3,60	0,93	0,232	0,817
	Erkek	193	3,58	0,90		
Çevresel Negatif Etkiler	Kadın	207	3,22	0,96	0,902	0,367
	Erkek	193	3,13	0,93		
Sosyo-Kültürel Pozitif Etkiler	Kadın	207	3,75	0,73	-1,045	0,296
	Erkek	193	3,83	0,69		
Sosyo-Kültürel Negatif Etkiler	Kadın	207	2,85	0,91	2,372	0,018*
	Erkek	193	2,62	0,98		

*p<0.05 **p<0.01

Katılımcıların cinsiyetleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, ekonomik pozitif etkilere yönelik algıları cinsiyete göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmamıştır ($p>0,05$). Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları cinsiyetlerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($p>0,05$). Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları cinsiyetlerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı belirlenmemiştir ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları cinsiyetlerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir. ($p>0,05$). Sosyo-Kültürel pozitif etkilere yönelik algıları cinsiyetlerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı açıklanamamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları cinsiyetlerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,372$, $p<0,05$). Sosyo-Kültürel negatif etkilere yönelik algıları cinsiyeti kadın ($\bar{X} = 2,85$) olan katılımcıların erkek ($\bar{X} = 2,62$) olan katılımcılara göre daha fazladır. Cinsiyetlerine göre ortalama değerler incelendiğinde kadınların turizmin negatif etkilerini erkeklere göre görmezden gelmediğini söylemek mümkündür.

**Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama**

• 115

Tablo 5. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Medeni Durumlarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Medeni	n	Ort.	ss	t	p
	Durum					
Ekonomik Pozitif Etkiler	Evli	169	4,08	0,73	-0,758	0,449
	Bekâr	231	4,14	0,68		
Ekonomik Negatif Etkiler	Evli	169	3,74	0,86	-0,456	0,649
	Bekâr	231	3,78	0,80		
Çevresel Pozitif Etkiler	Evli	169	3,68	0,87	1,631	0,104
	Bekâr	231	3,53	0,94		
Çevresel Negatif Etkiler	Evli	169	3,17	1,00	-0,206	0,837
	Bekâr	231	3,19	0,90		
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler	Evli	169	3,86	0,70	1,625	0,105
	Bekâr	231	3,74	0,71		
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler	Evli	169	2,86	0,98	2,130	0,034
	Bekâr	231	2,65	0,92		

*p<0.05 **p<0.01

Katılımcıların medeni durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda; ekonomik pozitif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmamıştır ($p>0,05$). Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı belirlenmemiştir ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı açıklanamamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,372$, $p<0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları medeni durumu evli ($\bar{X} = 2,86$) olan katılımcıların bekâr ($\bar{X} = 2,65$) olan katılımcılara göre daha fazladır. Medeni duruma göre ortalama değerler incelendiğinde evli katılımcıların pozitif etkileri bekâr katılımcılara göre daha fazla olumlu algıladığı tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Turizm Sektöründe Çalışma Durumuna Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Turizm Sektöründe Çalışma Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Ekonomik Pozitif Etkiler	Çalışıyorum	33	4,26	0,60	1,468	0,150
	Çalışmıyorum	367	4,10	0,71		
Ekonomik Negatif Etkiler	Çalışıyorum	33	3,79	0,69	0,237	0,814
	Çalışmıyorum	367	3,76	0,84		
Çevresel Pozitif Etkiler	Çalışıyorum	33	3,92	0,98	2,008	0,52
	Çalışmıyorum	367	3,56	0,90		
Çevresel Negatif Etkiler	Çalışıyorum	33	3,23	0,90	0,373	0,711
	Çalışmıyorum	367	3,17	0,95		
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler	Çalışıyorum	33	3,94	0,68	1,315	0,196
	Çalışmıyorum	367	3,78	0,71		
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler	Çalışıyorum	33	2,92	0,90	1,217	0,231
	Çalışmıyorum	367	2,72	0,95		

*p<0.05 **p<0.01

Katılımcıların turizm sektöründe çalışma durumu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda; ekonomik pozitif etkilere yönelik algıları turizm sektöründe çalışma durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları turizm sektöründe çalışma durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmamıştır ($p>0,05$). Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları turizm sektöründe çalışma durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı belirlenmemiştir ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları turizm sektöründe çalışma durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları turizm sektöründe çalışma durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı açıklanamamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları turizm sektöründe çalışma durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı görülmemiştir ($p>0,05$). Çalışma durumuna göre turizm etkilerine yönelik algının farklılık göstermemesi, turizm sektöründe çalışmayan katılımcıların yüksek çoğunluğu olarak yorumlanabilir.

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 117

Tablo 7. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Yaşına Göre Farklılaşma Durumuna Ait ANOVA Testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Yaş	n	Ort.	ss	F	p	Scheffe
Ekonomik Pozitif Etkiler	18-25 yaş	122	4,12	0,71	0295	0,881	
	26-35 yaş	130	4,14	0,68			
	36-45 yaş	77	4,06	0,71			
	46-55 yaş	45	4,16	0,77			
	56 yaş ve üzeri	26	4,02	0,63			
Ekonomik Negatif Etkiler	18-25 yaş	122	3,92	0,77	2,454	0,045*	(1-3) (1-5)
	26-35 yaş	130	3,77	0,81			
	36-45 yaş	77	3,63	0,75			
	46-55 yaş	45	3,64	0,85			
	56 yaş ve üzeri	26	3,51	1,21			
Çevresel Pozitif Etkiler	18-25 yaş	122	3,48	1,05	1,002	0,406	
	26-35 yaş	130	3,59	0,87			
	36-45 yaş	77	3,62	0,88			
	46-55 yaş	45	3,75	0,77			
	56 yaş ve üzeri	26	3,74	0,78			
Çevresel Negatif Etkiler	18-25 yaş	122	3,15	0,92	0,123	0,974	
	26-35 yaş	130	3,21	0,90			
	36-45 yaş	77	3,21	1,00			
	46-55 yaş	45	3,13	0,96			
	56 yaş ve üzeri	26	3,15	1,11			
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler	18-25 yaş	122	3,73	0,73	0,979	0,419	
	26-35 yaş	130	3,77	0,72			
	36-45 yaş	77	3,80	0,65			
	46-55 yaş	45	3,97	0,64			
	56 yaş ve üzeri	26	3,82	0,80			
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler	18-25 yaş	122	2,64	0,97	0,955	0,432	
	26-35 yaş	130	2,71	0,94			
	36-45 yaş	77	2,89	0,88			
	46-55 yaş	45	2,82	1,06			
	56 yaş ve üzeri	26	2,81	0,94			

*p<0.05 **p<0.01

Katılımcıların yaşları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda; ekonomik pozitif etkilerine yönelik algıları

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 118

yaşlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 8. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Eğitim Durumlarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait ANOVA Testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Yönelik	Eğitim Durumu	n	Ort.	ss	F	p	Scheffe
Ekonomik Etkiler	Pozitif	İlköğretim	29	3,67	0,83	5,573	0,000*	(1-2)
		Lise	103	4,04	0,68			(1-4)
		Ön Lisans	48	3,98	0,59			(1-5)
		Lisans	189	4,23	0,70			(2-4)
		Lisansüstü	31	4,29	0,58			(3-4)
Ekonomik Etkiler	Negatif	İlköğretim	29	3,44	0,93	1,502	0,201	
		Lise	103	3,72	0,83			
		Ön Lisans	48	3,76	0,91			
		Lisans	189	3,81	0,80			
		Lisansüstü	31	3,87	0,68			
Çevresel Etkiler	Pozitif	İlköğretim	29	3,47	0,87	0,512	0,727	
		Lise	103	3,69	0,72			
		Ön Lisans	48	3,53	0,79			
		Lisans	189	3,57	1,00			
		Lisansüstü	31	3,55	1,18			
Çevresel Etkiler	Negatif	İlköğretim	29	3,17	0,99	0,380	0,823	
		Lise	103	3,16	1,01			
		Ön Lisans	48	3,04	0,95			
		Lisans	189	3,21	0,92			
		Lisansüstü	31	3,24	0,84			
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler		İlköğretim	29	4,09	0,65	2,864	0,023*	(1-2)
		Lise	103	3,71	0,72			(1-3)
		Ön Lisans	48	3,62	0,56			(1-4)
		Lisans	189	3,80	0,74			(3-5)
		Lisansüstü	31	3,97	0,63			
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler		İlköğretim	29	3,03	1,04	3,724	0,005*	(1-4)
		Lise	103	2,97	0,94			(2-4)
		Ön Lisans	48	2,79	0,84			(2-5)
		Lisans	189	2,59	0,94			
		Lisansüstü	31	2,57	0,95			

* $p<0,05$ ** $p<0,01$

Ekonomik negatif etkilerine yönelik algıları yaşlarına göre; gruplar

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 119

arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,454$, $p<0,05$). Katılımcıların ekonomik negatif etkilere yönelik algılarına ilişkin varyansların homojenlik testi sonucunda varyanslar homojen bulunduğundan ($p>0,05$ $p=0,0212$) farklılaşmanın kaynağının belirlenmesi amacıyla post-hoc testlerinden Scheffe testi kullanılmıştır. Scheffe testi sonucunda yaşı 18-25 yaş ($\bar{X}=3,92$) olan katılımcıların algıları 36-45 yaş ($\bar{X}=3,63$) ve 56 yaş ve üzeri ($\bar{X}=3,51$) olan katılımcılara göre daha fazladır. Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları yaşlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları yaşlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları yaşlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları yaşlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 120

Katılımcıların eğitim durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda; ekonomik pozitif etkilere yönelik eğitim durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=5,573$, $p<0,05$). Katılımcıların ekonomik negatif etkilere yönelik algılarına ilişkin varyansların homojenlik testi sonucunda varyanslar homojen bulunduğundan ($p>0,05$ $p=0,350$) farklılaşmanın kaynağının belirlenmesi amacıyla post hoc testlerinden Scheffe testi kullanılmıştır. Scheffe testi sonucunda eğitim durumu ilköğretim ($\bar{X}=3,67$) olan katılımcıların algıları lise ($\bar{X}=4,04$) ve lisans ($\bar{X}=4,23$) olan katılımcılara göre daha azdır. Ayrıca eğitim durumu lisans ($\bar{X}=4,23$) olan katılımcıların algıları lise ($\bar{X}=4,04$) ve ön lisans ($\bar{X}=3,98$) olan katılımcılara göre daha azdır. Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları eğitim durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($p>0,05$). Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları eğitim durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları eğitim durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları eğitim durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,864$, $p<0,05$).

Katılımcıların Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algılarına ilişkin varyansların homojenlik testi sonucunda varyanslar homojen bulunduğundan ($p>0,05$ $p=0,467$) farklılaşmanın kaynağının belirlenmesi amacıyla post hoc testlerinden Scheffe testi kullanılmıştır. Scheffe testi sonucunda eğitim durumu ilköğretim ($\bar{X}=4,09$) olan katılımcıların algıları

lise ($\bar{X}=3,71$) ve ön lisans ($\bar{X}=3,62$) olan katılımcılara göre daha fazladır.

Tablo 9. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Gelirine Göre Farklılaşma Durumuna Ait ANOVA Testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Gelir Durumu	n	Ort.	ss	F	p
Ekonomik Pozitif Etkiler	Gelir Yok	74	4,15	0,71	1,236	0,295
	1603TL	31	4,04	0,84		
	1604 – 2500TL	108	4,00	0,69		
	2501 – 4000TL	131	4,15	0,71		
	4001TL ve üzeri	56	4,23	0,60		
Ekonomik Negatif Etkiler	Gelir Yok	74	3,83	0,82	0,609	0,656
	1603TL	31	3,73	0,88		
	1604 – 2500TL	108	3,66	0,87		
	2501 – 4000TL	131	3,79	0,79		
	4001TL ve üzeri	56	3,80	0,83		
Çevresel Pozitif Etkiler	Gelir Yok	74	3,43	0,93	1,145	0,335
	1603TL	31	3,74	0,78		
	1604 – 2500TL	108	3,68	0,83		
	2501 – 4000TL	131	3,60	0,97		
	4001TL ve üzeri	56	3,52	0,98		
Çevresel Negatif Etkiler	Gelir Yok	74	3,14	0,90	0,233	0,920
	1603TL	31	3,27	0,76		
	1604 – 2500TL	108	3,19	1,02		
	2501 – 4000TL	131	3,14	0,96		
	4001TL ve üzeri	56	3,25	0,93		
Sosyo-kültürel Etkiler Pozitif	Gelir Yok	74	3,76	0,78	0,416	0,797
	1603TL	31	3,67	0,87		
	1604 – 2500TL	108	3,79	0,68		
	2501 – 4000TL	131	3,80	0,67		
	4001TL ve üzeri	56	3,86	0,67		
Sosyo-kültürel Etkiler Negatif	Gelir Yok	74	2,62	0,92	1,136	0,339
	1603TL	31	2,80	0,81		
	1604 – 2500TL	108	2,89	0,93		
	2501 – 4000TL	131	2,70	0,97		
	4001TL ve üzeri	56	2,67	1,04		

*p<0.05 **p<0.01

Ayrıca eğitim durumu lisansüstü ($\bar{X}=3,97$) olan katılımcıların algıları ön lisans ($\bar{X}=3,62$) olan katılımcılara göre daha fazladır. Sosyo-kültürel negatif

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 121

etkiler alt boyut algıları eğitim durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,724$, $p<0,05$).

Katılımcıların sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algılarına ilişkin varyansların homojenlik testi sonucunda varyanslar homojen olduğundan ($p>0,05$ $p=0,801$) farklılaşmanın kaynağının belirlenmesi amacıyla post hoc testlerinden Scheffe testi kullanılmıştır. Scheffe testi sonucunda eğitim durumu ilköğretim ($\bar{X}=3,03$) olan katılımcıların algıları lisans ($\bar{X}=2,59$) olan katılımcılara göre daha fazladır. Ayrıca eğitim durumu lise ($\bar{X}=2,97$) olan katılımcıların algıları lisans ($\bar{X}=2,59$) ve lisansüstü ($\bar{X}=2,57$) olan katılımcılara göre daha fazladır. Bu durumda eğitim seviyesi arttıkça turizm etkilerine yönelik algının pozitif yönde arttığı söylenebilir.

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 122

Katılımcıların gelir durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda, ekonomik pozitif etkilere yönelik algıları gelir durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları medeni durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$) Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları gelir durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları gelir durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları gelir durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları gelir durumlarına göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 10. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Turizm Sektöründe Mesleklerine Göre Farklılaşma Durumuna Ait ANOVA Testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	Meslek	n	Ort.	ss	F	p
Ekonomik Pozitif Etkiler	İşveren	29	4,23	0,61	0,860	0,539
	Öğrenci	58	4,22	0,66		
	Ev Hanımı	15	3,95	0,89		
	Esnaf	52	3,95	0,68		
	İşçi	41	4,06	0,75		
	Memur	71	4,13	0,66		
	Emekli	33	4,09	0,80		
	Diğer	101	4,13	0,71		

Ekonomik Etkiler	Negatif	İşveren	29	3,66	0,99	0,723	0,653
		Öğrenci	58	3,88	0,72		
		Ev Hanımı	15	3,64	1,17		
		Esnaf	52	3,74	0,72		
		İşçi	41	3,59	0,79		
		Memur	71	3,83	0,82		
		Emekli	33	3,65	1,08		
		Diğer	101	3,81	0,76		
Çevresel Pozitif Etkiler		İşveren	29	3,76	0,79	2,011	0,053
		Öğrenci	58	3,42	0,98		
		Ev Hanımı	15	3,52	0,75		
		Esnaf	52	3,60	0,84		
		İşçi	41	3,94	0,76		
		Memur	71	3,54	0,99		
		Emekli	33	3,84	0,67		
		Diğer	101	3,46	1,00		
Çevresel Etkiler	Negatif	İşveren	29	3,17	0,87	0,422	0,888
		Öğrenci	58	3,07	0,88		
		Ev Hanımı	15	3,40	0,99		
		Esnaf	52	3,15	0,89		
		İşçi	41	3,13	0,87		
		Memur	71	3,14	1,06		
		Emekli	33	3,15	1,16		
		Diğer	101	3,28	0,90		
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler		İşveren	29	3,84	0,75	1,252	0,273
		Öğrenci	58	3,77	0,76		
		Ev Hanımı	15	3,62	0,83		
		Esnaf	52	3,71	0,61		
		İşçi	41	3,84	0,72		
		Memur	71	3,85	0,60		
		Emekli	33	4,05	0,68		
		Diğer	101	3,70	0,76		
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler		İşveren	29	2,65	1,12	1,310	0,244
		Öğrenci	58	2,55	0,89		
		Ev Hanımı	15	2,87	1,05		
		Esnaf	52	3,00	0,96		
		İşçi	41	2,90	0,82		
		Memur	71	2,68	0,91		

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 123

Emekli	33	2,86	1,04
Diğer	101	2,67	0,95

*p<0.05 **p<0.01

Katılımcıların meslekleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda; ekonomik pozitif etkilere yönelik algıları mesleklerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları mesleklerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir ($p>0,05$) Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları mesleklerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmamıştır ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları mesleklerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı belirlenmemiştir ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları mesleklerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı görülmemiştir ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları mesleklerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı açıklanamamaktır ($p>0,05$).

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 124

Katılımcıların ildeki ikametgâh süreleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA testi sonucunda; ekonomik pozitif etkilere yönelik algıları ildeki ikametgâh sürelerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Ekonomik negatif etkilere yönelik algıları ildeki ikametgâh sürelerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmamıştır ($p>0,05$) Çevresel pozitif etkilere yönelik algıları ildeki ikametgâh sürelerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı belirlenmemiştir ($p>0,05$). Çevresel negatif etkilere yönelik algıları ildeki ikametgâh sürelerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Sosyo-kültürel pozitif etkilere yönelik algıları ildeki ikametgâh sürelerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Sosyo-kültürel negatif etkilere yönelik algıları ildeki ikametgâh sürelerine göre; gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı açıklanamamaktadır ($p>0,05$). Ortalama değerlere bakıldığı zaman ildeki ikamet süresi 12 yıl ve üzeri olan katılımcıların turizm etkilerine yönelik algısı daha az sürede ilde ikamet eden katılımcılara göre daha fazladır. Bölgesindeki turizm gelişimine en başından beri tanıklık eden yöre halkının zamanla turizm gelişiminin ortaya çıkarmış olduğu negatif etkileri fark ettiğini ve turizm gelişiminin sağladığı pozitif etkilere yönelik algısının olumsuz yönde geliştiğini söylemek mümkündür.

Tablo 11. Katılımcıların Turizmin Etkilerine Yönelik Algılarının Turizm Sektöründe İldeki İkametgâh Sürelerine Göre Farklılaşma Durumuna Ait ANOVA Testi Sonuçları

Turizmin Etkilerine Yönelik Algılar	İldeki İkamet Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Ekonomik Pozitif Etkiler	3 yıl ve altı	44	4,23	0,61	0,860	0,539
	4 – 7 yıl	62	4,22	0,66		
	8 – 11 yıl	50	3,95	0,89		
	12 yıl ve üzeri	244	3,95	0,68		
Ekonomik Negatif Etkiler	3 yıl ve altı	44	4,13	0,66	0,723	0,653
	4 – 7 yıl	62	4,09	0,80		
	8 – 11 yıl	50	4,13	0,71		
	12 yıl ve üzeri	244	3,66	0,99		
Çevresel Pozitif Etkiler	3 yıl ve altı	44	3,64	1,17	2,011	0,053
	4 – 7 yıl	62	3,74	0,72		
	8 – 11 yıl	50	3,59	0,79		
	12 yıl ve üzeri	244	3,83	0,82		
Çevresel Negatif Etkiler	3 yıl ve altı	44	3,81	0,76	0,422	0,888
	4 – 7 yıl	62	3,76	0,79		
	8 – 11 yıl	50	3,42	0,98		
	12 yıl ve üzeri	244	3,52	0,75		
Sosyo-kültürel Pozitif Etkiler	3 yıl ve altı	44	3,94	0,76	1,252	0,73
	4 – 7 yıl	62	3,54	0,99		
	8 – 11 yıl	50	3,84	0,67		
	12 yıl ve üzeri	244	3,46	1,00		
Sosyo-kültürel Negatif Etkiler	3 yıl ve altı	44	3,07	0,88	,310	0,244
	4 – 7 yıl	62	3,40	0,99		
	8 – 11 yıl	50	3,15	0,89		
	12 yıl ve üzeri	244	3,13	0,87		

*p<0.05 **p<0.01

Yapılan analizler sonucunda hipotezlerin geçerliliği şöyle değerlendirilmiştir;

H1. Yerel halkın turizm etkilerine yönelik algılamaları ile cinsiyet, medeni durum, yaş ve eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunurken; çalışma durumu, gelir durumu, meslek ve ildeki ikamet süresi değişkenleri ile anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 125

H_{1.1}: Katılımcıların cinsiyetleri ile turizmin sosyokültürel negatif etkileri algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunurken; sosyokültürel negatif, ekonomik ve çevresel etkileri algıları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H_{1.2}: Katılımcıların medeni durum ile turizmin sosyokültürel negatif etkileri algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunurken; sosyokültürel negatif, ekonomik ve çevresel etkileri algıları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H_{1.3}: Katılımcıların turizm sektöründe çalışma durumu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık görülememiştir.

H_{1.4}: Katılımcıların yaşları ile turizmin ekonomik negatif etkileri algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunurken; ekonomik pozitif, sosyokültürel ve çevresel etkileri algıları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H_{1.5}: Katılımcıların eğitim durumları ile turizmin ekonomik pozitif ve sosyokültürel etkileri algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunurken; ekonomik negatif ve çevresel etkileri algıları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H_{1.6}: Katılımcıların gelir durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H_{1.7}: Katılımcıların meslekleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

H_{1.8}: Katılımcıların ildeki ikametgâh süreleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO), Dünya Turizm Barometresi raporuna göre; küresel turist sayısı 2016 yılında 1 milyar 235 milyon iken 2017 yılında bu rakam % 6,7 büyüyerek 1 milyar 322 milyona ulaşmıştır. Böylesi büyük bir sektörden, ister gelişmiş ister gelişmekte olsun, her bölge veya ülke ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel faktörler açısından olumlu yönde faydalanmak ister. Bu nedenle başta devlet kurumları olmak üzere yerel yöneticiler ve turizmin tüm paydaşları turizmin olası olumsuz etkilerini en aza indirip turizmi canlandırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir. Söz konusu çalışmalara dahil edilmesi gereken en önemli unsur ise o bölgede yaşayan yerel halktır (Akova, 2006, Işık, vd., 2016). Çünkü o bölgeye gelen ziyaretçilere sunulan hizmet yerel halkın desteğiyle yapılmaktadır. Dolayısıyla yerel halkın karşı çıkıp desteklemediği bir turizm faaliyetinin ömrü uzun sürmeyecektir. Turizmden ekonomik

açıdan fayda sağlayan yerel halk ve bölge coğrafyası, gelen turistlerden sosyal, kültürel ve çevresel açıdan olumlu etkilendiği gibi olumsuz da etkilenmektedir. Olumsuz etkileri minimum düzeye indirip olumlu etkileri ön plana çıkarmak için de yerel halkla iletişime geçip bu konuda araştırmalar yapmak gerekir. Böylelikle tedbirler alınır ve bölgede turizm devamlılığı sağlanmış olur.

Araştırmanın amacı olan 'yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısının belirlenmesi' İzmir il merkezinde yaşayan yerel halkın katılımıyla incelenmiştir. Turizm etkilerine yönelik algının sosyo-demografik özelliklere (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek, aylık gelir, ildeki ikamet süresi ve turizm sektöründe çalışma durumu) göre değişip değişmediği incelenmiş ve oluşturulan hipotezler test edilmiştir.

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri ile turizm etkilerine yönelik algıları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde;

Katılımcıların cinsiyetleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda, katılımcıların cinsiyetleri ile ekonomik etkiler, çevresel etkiler ve sosyokültürel pozitif etkiler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılımcıların cinsiyetleri ile sosyokültürel negatif etkiler arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre sosyokültürel negatif etkilere yönelik algısı daha fazladır. Bu durumu Mason ve Cheyne (200) Yeni Zelanda da yaptıkları çalışmada, suç, fuhuş ve kirlilik gibi olumsuz etkileri kadınların erkeklere göre daha fazla algıladığını ve erkeklerin ise turizmin iş imkânları yarattığı düşüncesiyle turizme daha olumlu baktıkları şeklinde değerlendirilmiştir. Bayat (2010) ise bu durumun cinsiyete göre farklılık göstermediğini belirtmiştir. Bagri ve Kala (2016) Hindistan'ın kırsal bölgelerinde yaptıkları çalışmada turizm sektöründe çalışan kadın ve erkeklerin turizmi olumlu algıladıklarını tespit etmiştir. Dolayısıyla ekonomik fayda söz konusu ise turizmin negatif etkileri görmezden gelinebiliyor.

Katılımcıların medeni durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analizin sonucunda; katılımcıların medeni durumu ile ekonomik etkiler, çevresel etkiler ve sosyokültürel pozitif etkiler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılımcıların medeni durumu ile sosyokültürel negatif etkiler arasında ise anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Evli katılımcıların bekâr katılımcılara göre sosyokültürel negatif etkileri daha fazla algıladığı görülmüştür. Bu durumu şöyle ifade etmek mümkündür; evli bireylerin aile kültürüne, gelenek ve göreneklere daha bağlı olduğu için turistlerin bu yapıya zarar vereceklerini düşündüklerinden

**Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama**

• 127

dolayı turizmin sosyokültürel etkilerine yönelik algıları daha olumsuzdur. Nitekim Güzel (2013) tarafından Dalyan bölgesinde yapılan çalışmanın sonucunda yerel halkın, turizmin gençlere kötü alışkanlıklar kazandırdığını ve aile yapısını bozduğunu düşünerek sosyokültürel etkileri negatif olarak algıladıkları ifade edilmiştir.

Katılımcıların turizm sektöründe çalışma durumu ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bunun bir nedeni olarak katılımcılar arasında turizm sektöründe çalışan sayısının çok az olması olarak görülebilir. Davis, Allen ve Cosensa (1988) yaptıkları çalışmanın neticesinde turizm hakkında bilgi sahibi olan bireylerin, turizm hakkında bilgisi olmayanlara göre algısının olumlu yönde değiştiğini tespit etmişlerdir.

Cem Işık
ve Barış Turan,
2 (2) 2018

• 128

Katılımcıların yaşları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda; katılımcıların yaşları ile ekonomik pozitif etkiler, çevresel etkiler ve sosyokültürel etkiler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılımcıların yaşları ile ekonomik negatif etkiler arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmuştur. 18-25 yaş grubunda olan katılımcıların, 26-25 ve 56 ve üzeri yaş gurubuna göre, 26-35 yaş gurubunda olan katılımcıların da 56 yaş ve üzeri yaş gurubuna göre ekonomik negatif etkileri daha fazla algıladığı görülmüştür. Çalışma İzmir il merkezinde yapıldığı için turizm ile ilgili iş imkânları kıyı bölgelere oranla daha az olduğundan gençlerin yaşlılara göre algısı olumsuz olmuştur. Çavuş ve Tanrıverdi (2002) ise Kuşadası'nda yaptıkları çalışmada bunun tersine yaşlı insanların gençlere göre turizm algısının daha olumsuz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çünkü Kuşadası, İzmir merkeze göre turizm yoğunluğu fazla olan bir destinasyondur ve buna bağlı olarak yaşlı kesim gelenek ve göreneklerinin kaybolacağı endişesi taşımaktadır. Bir diğer neden ise daha çok emekli olan yaşlı insanların sessiz ve sakin bir ortam istemeleridir.

Katılımcıların eğitim durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda; katılımcıların eğitim durumları ile ekonomik negatif etkiler ve çevresel etkiler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılımcıların eğitim durumları ile ekonomik pozitif etkiler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ekonomik pozitif etkiler olarak bakıldığında eğitim durumu ilköğretim olan katılımcıların algıları lise ve lisans olan katılımcılara göre daha azdır. Ayrıca eğitim durumu lise olan katılımcıların algıları lisans ve ön lisans olan katılımcılara göre daha azdır. Bu noktadan hareketle eğitim seviyesi yükseldikçe ekonomik pozitif etkilere yönelik algının da arttığı görülmüştür.

Katılımcıların eğitim durumları ile sosyokültürel pozitif-negatif etkiler arasında da anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sosyokültürel pozitif etkilere göre eğitim durumu ilköğretim olan katılımcıların algıları lise ve ön lisans olan katılımcılara göre daha fazladır. Ayrıca eğitim durumu lisansüstü olan katılımcıların algıları ön lisans olan katılımcılara göre daha fazladır. Bu durumda eğitim seviyesi düşük bireylerin turizm hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığından, eğitim seviyesi yüksek bireylerin ise turizm hakkında yeterli bilgiye sahip olduğundan dolayı turizme yönelik algıları pozitif yöndedir. Sosyokültürel negatif etkilere göre ise eğitim durumu ilköğretim olan katılımcıların algıları lisans olan katılımcılara göre daha fazladır. Ayrıca eğitim durumu lise olan katılımcıların algıları lisans ve lisansüstü olan katılımcılara göre daha fazladır. Eğitim seviyesi düştükçe sosyokültürel negatif etkilere olan algının arttığı görülmektedir. Literatüre bakıldığında Lindberg, Delaert ve Rassing (1999) yaptıkları çalışmanın sonucunda 12 yıl ve üzeri eğitim gören bireylerin turizme yönelik algısının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir ve bu da çalışmamızın sonuçlarıyla paraleldir. Ayrıca Gümüş ve Özüpekçe (2009) Foça'da yaptıkları çalışmada yerel halkın eğitim durumu dışındaki demografik özelliklerinin turizm etkilerini algılamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir.

Katılımcıların gelir durumları ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. İzmir merkez ilçelerinde turizme yönelik faaliyetler kıyı kesimlerine göre daha azdır. Dolayısıyla turizmin sağlamış olduğu gelir ve istihdam olanaklarından bölge halkının yeterince yararlanmadığı görülmektedir. Ayrıca özellikle katılımcıların temel geçim kaynaklarının turizm olmamasından dolayı turizm etkilerinin gelir durumuna göre algılanması farklılık göstermemiştir. Örneğin, Altunel (2009) Alaçatı'da sosyal değişim teorisi açısından incelediği çalışmasında yerel halkın, gelir durumu ile turizm etkilerine yönelik algının farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Halkın turizmden kaynaklanan gelir artışı nedeniyle turizmin olumsuz etkilerini görmezden geldiğini elde ettiği sonuçlara dayanarak savunmuştur.

Katılımcıların meslekleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların büyük çoğunluğunun (%92) turizm sektöründe çalışmaması sebebiyle dolayısıyla diğer meslek guruplarındaki katılımcıların da turizm etkilerine yönelik algısı belirli bir oranda kalmakta ve bu durum onlar için bir şey ifade etmemektedir. Milman ve Pilzam (1988) yaptıkları çalışmada mesleğe göre turizm algısı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu durum yazarlar tarafından turizm ile ilgili herhangi bir işe sahip olan bireyler turizm sonucu ortaya çıkan etkilere daha olumlu baktıkları şeklinde açıklanmaktadır.

**Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama**

• 129

Katılımcıların ildeki ikametgâh süreleri ile turizmin etkilerine yönelik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Burnt ve Courtney (1999) yaptıkları çalışmanın neticesinde yerel halkın turizm destinasyonundaki ikamet süresi sektöre yönelik algıyı etkilediği tespit edilmiştir. Snaith ve Haley (1999) ise turizm bölgelerine veya merkezlerine uzakta yaşayan bireylerin turizm etkilerini, turistik destinasyonlarda yaşayanlara göre daha olumsuz algıladıkları belirtilmiştir.

Yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısı birçok faktöre göre değişiklik göstermektedir. Çalışmada analiz edilen demografik değişkenler ile ilgili elde edilen sonuçların yerli ve yabancı yazın ile paralellik ve bazı hususlarda farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durum yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısının bölgeden bölgeye ve durumdan duruma göre değiştiğini göstermektedir. Dolayısıyla farklı turizm bölgelerinde yaşayan yerel halk içinde bulunduğu şartlara, sağladığı faydaya ve kar-zarar durumuna göre turizmi değerlendirmektedir. Elde edilen sonuçlara göre hipotezler değerlendirildiğinde yerel halkın turizm etkilerine yönelik algısının demografik özelliklere göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Cinsiyet ve medeni durum değişkenleri ile sosyokültürel negatif etkiler, yaş değişkeni ile ekonomik negatif etkiler, eğitim durumu değişkeni ile ekonomik pozitif etkiler ve sosyokültürel pozitif-negatif etkiler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Katılımcıların eğitim seviyesinin yüksek oluşu ise genel itibarıyla turizm etkilerine yönelik algının pozitif olmasına olanak sağlamıştır. Turizm algısıyla aralarında farklılık bulunmayan çalışma durumu, gelir durumu ve meslek gibi demografik değişkenlerin gelir sağlayıcı taraflarının bulunması İzmir gibi turistik açıdan çekici bir destinasyonun merkez ilçelerine yeterince turist akışı sağlanmadığı ve yerel halkın turizmin ekonomik faydalarından yararlanmadığı anlamına gelmektedir.

KAYNAKÇA

- Akova, O. (2006). Yerel Halkın Turizmin Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma. *Akademik İncelemeleri Dergisi*, 1(2).
- Altunel, C. (2009). Yerel Halkın Turizmin Gelişimine Verdiği Desteği Etkileyen Faktörlerin Sosyal Değişim Teorisi Açısından İncelenmesi: Alaçatı Örneği. *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*.
- Ateş, H. (2016). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Turizm Algısı ve

Turizmin Geliştirilmesi Stratejileri. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 6(2), 111-140.

Avcıkurt, C. (2003). *Turizm Sosyolojisi: Turist ve Yerel Halk Etkileşimi*. Balıkesir: Detay Yayıncılık.

Bayat , G., ve Yıldırım, B. I. (2014). Yerel Halkın Turizme Bakış Açısı: Iğdır İli Örneği. *15. Ulusal Turizm Kongresi*, 226.

Berber, Ş. (2003). Sosyal Değişim Katalizörü Olarak Turizm ve Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(9), 205.

Bertan, S. (2010). Pamukkale'deki Yöre Halkının Turizmi Desteklemesi ile Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri Arasındaki İlişki. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 4, 83-91.

Bilim, Y., ve Özer, Ö. (2013). Yerel Halk Gözüyle Konya'da Turizmin Önemi ve Ekonomik, Sosyal, Çevresel Etkileri. *Ulusal KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu*.

Burnt, P., ve Courtney, P. (1999). Host Perceptions Of Sociocultural Impacts. *Annals of Tourism Research*(3), 495-515.

Cengiz, E., ve Kırkbir, F. (2007). Yerel Halk Tarafından Algılanan Toplam Turizm Etkisi İle Turizm Desteği Arasındaki İlişkiye Yönelik Yapısal Bir Model Önerisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1).

Çavuş, S., ve Tanrıverdi, A. (2002). Residents Attitudes Towards Tourism: A Case Study Of Kuşadası, Turkey. *Tourism Analysis*, 7, 259-268.

Çetin , T. (2009). Beypazarı'nda Turist-Yerli Halk Etkileşimi ve Turizmin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkileri. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 6(1), 15-32.

Davis, D., Allen, J., ve Cosensa, R. (1988). Segmenting Local Residents by Their Attitudes. Interests and Opinions Toward Tourism. *Journal of Travel Research*, 27(2), 2-8.

Doğan , H., ve Üngüren , E. (2012). Yerel Halkın Isparta Turizmine Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 103-122.

Duran, E., ve Özkul, E. (2012). Residents' Attitudes Towards Tourism Development: A Structural Model Via Akcakoca Sample. *International Jurnal of Human Sciences*, 9(2), 500-520.

Enemau, Ogechi, B., ve Oduntan, O. C. (2012). Social Impact Of Tourism Development On Host Communities Of Osun Oshogbo Sacred Grove. *IOSR Journal of Humanities and Social Science (JHSS)*, 6(2),

Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama

• 131

30-35.

Gümüş, N., ve Özüpekçe, S. (2009). Foça'da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2).

Güneş , N. (2014). Yerel Halkın Turizm Algısı Ve Turizme Katılımı: Antalya Konyaaltı ve Kepez İlçesi Örneği. *Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.

Güzel, F. Ö. (2013). Sosyo-Kültürel Açından Paradoks Yaratıcı Bir Sektör Olarak Turizm: Dalyan Destinasyonunda Sosyolojik Bir Çözümleme. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 780-794.

Işık, C. (2018). Bilgi Ekonomilerinde Ar-Ge, İnovasyon ve Patent. Nobel Yayınevi, II. Baskı. Ankara

Işık, C., Dogru, T., ve Turk, E. S. (2018). A Nexus of Linear and Non-Linear Relationships Between Tourism Demand, Renewable Energy Consumption, and Economic Growth: Theory And Evidence. *International Journal of Tourism Research*, 20(1), 38-49.

Işık , C., Ada, A., ve Boztoprak, F. (2016). Economic, Social, Cultural and Environmental Effects on Tourism Development of Pasinler. *Tourismos*, 2(92).

Işık, C., ve Çalkın, Ö. (2016). Yerel Halkın turizm Algısı: TRA2 Bölgesi Analizi. *Iğdır Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1(2), 19-47.

Karasar , N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kayış, A. (2014). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik*. Ankara: 6. Asil Yayın Dağıtım.

Lindberg , K., Dellaert, B., ve Rassing , C. (1999). Resident Trade-Offs. A Choice Modeling Approach. *Annals of Tourism Research*, 26(3), 554-69.

Mason , P., ve Cheyne , J. (2000). Residents' Attitudes to Proposed Tourism Development. *Annals of Tourism Research*, 27(2), 391-411.

Mesci, M., ve Dönmez, G. (2016). Turizmin Bölgesel Kalkınma ve Yerel Hlak Üzerindeki Etkisi: Mudurnu Örneği. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 21-50.

Milman , A., ve Pizam, A. (1988). Social Impact of Tourism on Central Florida. *Annals of Tourism Research*, 15(2), 191-204.

Murphy, P. E. (1985). *Tourism: A Community Approach*. London: Routledge.

- Nunkoo, R., ve Ramkissoon, H. (2007). Residents' Perceptions Of The Socio-Cultural Impact of Tourism in Mauritius. *Anatolia*, 18(1), 138-145.
- Özdemir, M. A., ve Kervankıran, İ. (2011, Temmuz). Turizm ve Turizm Etkileri Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Afyonkarahisar Örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi*(24), 1-25.
- Snaith , T., ve Haley, A. (1999). Residents' Opinion of Tourism Development in the Historic City of York, England. *Tourism Management*, 20(5), 661.
- World Tourism Highlights (UNWTO)*. (2017). 11 10, 2017 tarihinde <http://www.turizmguncel.com/>. adresinden alındı
- Yavuz, Ç. N. (2006). Türkiye'de Turizm Gelirlerinin Ekonomik Büyümeye Etkisinin Testi: Yapısal Kırılma ve Nedensellik Analizi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 7(2), 162-171.
- Yazıcıoğlu, Y., ve Erdoğan, S. (2004). *Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.

**Yerel Halkın
Turizmin Etkilerine
Yönelik Algısı: İzmir
İli Üzerine Bir
Uygulama**

• 133